

Betinget ja til forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bolig

Sammendrag

Moderne oljekjelanlegg har en nyttevirkningsgrad på over 90%. Det betyr at mer enn 90% av energien i mineraloljen går over til varme som kan nyttiggjøres til oppvarming av bolig. Avgiftsøkningen på fyringsoljen og det ønskede forbudet mot bruk gir verken samfunnsøkonomisk gevinst eller global miljøgevinst. Det oppleves derimot som svært urimelig at vi med oljekjel som ble montert før det kom signaler om forbud og avgiftsøkning skal bli pålagt store kostnader. Overgang til oppvarming basert på høyverdig elektrisk kraft tar dessuten bort redundans og øker sårbarhet. Alternativer til bruk av mineralolje er ikke alltid mulig, de har også miljøkonsekvenser og gir mindre og mer usikker effekt.

Regjeringen har to alternativer som kan oppfattes som rimelig av boligeiere med oljekjelanlegg:

- a. Forby nyinstallasjon av oljekjelanlegg, men tillat bruk av anlegg som allerede er installert og som har tilfredsstillende høy virkningsgrad, kombinert med moderate avgifter på mineralolje til oppvarming slik at boligeiere med oljekjelanlegg ikke får unødig økonomisk belastning
- b. Realiserer forbudet i 2020 men gi 100% tilskudd til fjerning/modifisering av oljetank/fyringsanlegg og til installasjon av best egnet oppvarmingskilde som gir tilstrekkelig effekt selv på de kaldeste dager.

Bakgrunn

1. Vi bor på Nordstrand i Oslo og har en oljekjel fra 2004 og nedgravet glassfiber oljetank som kun benyttes i perioden oktober - mai. Vår oljekjel, De Dietrich 123N har effekt på 26KW og har i følge leverandøren De Dietrich og tysk testrapport en nyttevirkningsgrad på mellom 92,3-97,3 %. I den kalde årstiden brukes mineralolje til å varme radiatorvann og tappevann, før tappevannet går inn i elektrisk bereder. Nytttevirkningsgraden er betydelige høyere når mineralolje brennes direkte for oppvarming i en moderne oljekjel enn når den brukes for å drive forbrenningsmotorer med bevegelige deler og friksjon der nyttevirkningsgraden er på 30% og lavere.
2. For miljøfundamentalistene så er det lett vint å legge avgifter på det dere kaller fossilt brensel. Ordet *fossilt* brukes nedlatende i denne sammenheng. Jeg er også brennende opptatt av å sikre en bærekraftig utvikling og mener at hovedproblemet er den kraftige befolkningsveksten nasjonalt og globalt. Det fremstår for meg som et paradoks at miljøpartiene og miljøvernere også er tilhengere av bistand og nødhjelp i fremmede land og også for liberal innvandring til Norge av mennesker som føder store barnekull. Dette er et paradoks fordi antallet mennesker i staten og globalt naturligvis påvirker miljøbelastningen og ressursforbruket. Hvorfor har ikke miljøbevegelsen regnet på miljøkonsekvensene av innvandringen til Norge og befolkningsveksten globalt?

3. Oljeproduserende land og selskaper vil ikke redusere sin petroleumsproduksjon på grunn av et eventuelt forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming i Norge. Den tilgjengelige mineraloljen vil derimot bli brukt andre steder. Forbudet er derfor symbolpolitikk; man ønsker å realisere Norges "klimaforpliktelser" ved å fjerne utslipp fra kilder med ekstremt høy nyttevirkningsgrad (over 90%), og heller bruke oljen til forbrenning andre steder, gjerne på forbrenningsmotorer med betydelig lavere nyttevirkningsgrad.
4. Elektrisk kraft er foredlet og verdifull ved at den kan brukes til en rekke ulike formål slik som elektronikk, maskindrift, kjemiske prosesser og kommunikasjon. Å bruke elektrisk energi til oppvarming er derimot å kaste perler for svin (Eller som å lage kjøttdeig av entrecote). I motsetning til elektrisk energi så er varme på det laveste nivå i energiskalaen. All energi har varme som sluttprodukt. Å brenne petroleumsprodukter for å varme vann i kjel med høy virkningsgrad er svært energieffektivt, og mer energieffektivt enn å bruke petroleumsprodukter til å skape strøm for så å bruke strømmen til oppvarming slik som [gjøres i mange av verdens land](#). Årsaken er at det er energitap i alle overganger mellom energiformer og under transport av elektrisk energi i ledningsnettet.
5. Jeg er fornøyd med oljekjel; det gir god redundans i tilfelle strømbrydd, eller dersom avgifter/kostnader på elektrisitet skulle vokse. Vannbåren varme fra oljekjel gir god lunhet og er lettvinnet sammenliknet med ved/flis/pellets ved at vi ikke trenger å fyre opp, fordi det ikke lukter og fordi det bråker minimalt.
6. Det er et ran på høylys dag når staten nå øker avgiftene på mineralolje til oppvarming med ytterligere 20 øre pr liter fra årsskiftet og samtidig ønsker å forby bruken av denne oljen. Summen av dette gir boligeiere med oljekjel enorme utgifter, først ved å betale urimelig mye for mineraloljen, så ved å måtte bytte til annen oppvarmingskilde. De tilskudd som blir gitt av Enova for utskifting til elektrisk oppvarming er ikke i nærheten av å dekke kostnadene. Vi som har bolig med oljekjel har ikke annet alternativ enn å betale de høye avgiftene for mineraloljen fordi boligvarme er livsnødvendig i Norge.
7. Faktafeil og uredelighet i konsekvensutredningen: Forutsetningene for de økonomiske-, miljømessige- og HMS-relaterte konsekvenser av et forbud og overgang til andre energikilder er ikke tilstrekkelig redegjort for og høringsinstanser og beslutningstakere blir dermed ført bak lyset:
 - a. Den økonomiske vurderingen av et eventuelt forbud avhenger i svært stor grad av avgiftsnivået på mineralolje som pr 2015 består av grunnavgift, CO2-avgift og eventuell svovelavgift. Dette er ikke-øremerkede inntekter til staten, og miljøfundamentlistene i staten kan manipulere "forbudsregnestykket" i sin favør og uavhengig av markedsprisen på mineralolje. Regnestykket i denne konsekvensutredningen er basert 35% høyere pris på mineralolje enn pr 2015, men det er ikke redegjort for om dette skyldes en antatt økning i markedspris eller en ytterligere økning i avgifter. Miljøfundamentalistene måtte legge til denne økningen, kombinert med antakelsen om stabile el-kostnader og el-avgifter, for å få regnestykket til å gå opp.

- b. I konsekvensutredningen er det heller ikke tatt hensyn til et elektrisk kraft også gir CO₂-utslipp og dette gjør også at "forbudsregnestykket" ser bedre ut. Norge utveksler betydelige mengde elektrisk kraft med Sverige, Danmark, Nederland, Russland og Finland og i en artikkel i [Teknisk Ukeblad 28.10.10](#) blir det hevdet at halvparten av elektrisk kraft som selges i Norge er fra kull- og atomkraft.
- c. Det estimerte årlige CO₂-utslippet fra oljekjeler i boliger er 50 000 tonn, og dette utgjorde 0,09% av Norges CO₂-utslipp i 2014. Det er ikke redegjort for miljøkonsekvensen av å sende en oljekjel fra 2004, slik som vår, samt glassfiber oljetank på skraphaugen for så å produsere, transportere og installere ny varmpumpe, nye rør og ny el-kjel. Det er heller ikke redegjort for livstidskostnadene for luft til vann, kombinert med el-kjel. Hva er levetiden og vedlikeholdskostnadene her?

Å legge en tung økonomisk byrde på private husholdninger for å bøte på en så marginal del av de totale utslippene er urimelig.

I konsekvensutredningen er det heller ikke gjort noe forsøk på å tallfeste eller redegjøre for hvilke miljø- og HMS-konsekvenser alternativene har:

- d. Vedfyring:
- i. Energiforbruk, personskader og skading av terrenget under skogsdrift og hugst samt påvirkning av naturmangfold
 - ii. Utslipp og skader knyttet til transport av ved, tørking av ved, arealkrav for oppvaring av ved
 - iii. Sopp og insektskader dersom ved oppbevares innendørs eller inntil vegg,
 - iv. Partikkelutslipp og lokal luftforurensing ved forbrenning
 - v. Brannfare i boliger, personskader ved hugging av opptenningsved og ved bæring av ved i hjemmet.
- e. El-kjel/luft til vann/energibrønn:
- i. CO₂ utslipp fra strøm som importeres fra andre land
 - ii. Dimensjonering av strømnnett lokalt og regionalt
 - iii. Økt sårbarhet ved fjerning av redundans i de enkelte hjem
- f. Ved overgang til bioolje:
- i. Energiforbruk, personskader og arbeidsvilkår ved produksjon av planteoljer
 - ii. Utslipp knyttet til transport, gjødselproduksjon, vanningsanlegg, høsting, tørking og transport
 - iii. Arealbehov og påvirkning av naturmangfold

Skisserte alternativer for oss med oljekjel

8. Alternativer for oss med oljekjel, i tilfelle et forbud, og dersom vi ønsker å benytte røropplegget for distribusjon av varmtvann i boligen er:

- a. Konvertere til oljekjel til å brenne bioolje som har en lavere brennverdi og også er dyrere enn mineralolje, selv om avgiftsnivået er ubetydelig sammenliknet med avgiftene på mineralolje. Konverteringen kan dessuten kreve nye rør pga korrosjon, nye filter pga urenheter og nye vedlikeholdsrutiner. Dette er verken privatøkonomisk eller samfunnsøkonomisk lønnsomt, spesielt tatt i betraktning de ovennevnte miljø og HMS konsekvensene
 - b. Bore energibrønn etter varmt vann. Dette har svært høye kostnader (Om lag kr 200 000) som man aldri vil tjene inn i en liten husholdning. Det er dessuten fare for at temperaturen i borehullet synker over tid, og man må bore flere hull. Et annet moment er at vi bor rett over tunnelen for Follobanen og det blir derfor neppe gitt aksept for boring.
 - c. Luft til vann anlegg montert på vegg kombinert med el-kjel. Dette vil kreve en stor investering (Estimert til kr 98 000, som vil være svært vanskelig å tjene inn), fjerning av oljekjel, mulig oppgraving av tank, nytt røropplegg, mulig ny dimensjonering av alle rør for varmt vann i huset (disse er fra 1954 hos oss), samt en svær, skjemmende og bråkete kloss på terrassen.
9. Felles for geotermisk varme, luft til vann, luft til luft og el-kjel er vi blir 100% el-avhengige og mister derfor redundans ved strøbrudd etc.

Forslag

10. Regjeringen har ett av to valg som vil oppleves som rimelige for oss som allerede har oljekjel som ble installert før det kom signaler om restriksjoner på bruken.
- a. Forby nyinstallasjon av oljekjelanlegg, men tillat bruk av anlegg som allerede er installert og som har tilfredsstillende høy virkningsgrad, kombinert med moderate avgifter på mineralolje til oppvarming slik at boligeiere med oljekjelanlegg ikke får unødig økonomisk belastning.
 - b. Realiser forbudet i 2020, men gi 100% tilskudd til fjerning/modifisering av oljetank/fyringsanlegg og til installasjon av best egnet oppvarmingskilde som gir tilstrekkelig effekt selv på de kaldeste dager.